

Reportatge

Les joguines

Un altre costum entranyable de les festes de Nadal és el de fer regals als més petits: les joguines de Reis o del pare Noèl. Un costum que, si no es gestiona adequadament, pot esdevenir un veritable maldecap: tothom té al cap la corrua de familiars –avis, oncles, cosins– deixant a casa un munt de caixes i regals que, després, cal entaforar a un armari que ja és completament ple. Sovint, existeixen opcions per conjuminar aquest costum amb la protecció del medi ambient... i amb l'educació dels fills i les filles.

Tingueu en compte els materials de les joguines. Per què?

Actualment, la major part de les joguines són d'origen industrial, i estan confeccionades amb materials sintètics, en especial amb plàstics. Les matèries primeres amb què es fabriquen els plàstics són majoritàriament els hidrocarburs, un recurs natural de primer ordre. En particular, el PVC (policlorur de vinil) és poc recomanable des del punt de vista ambiental. A més, alguns dels seus additius químics tòxics es van transferint a l'atmosfera o a les parts en contacte, com ara les mans i la boca dels infants.

Què podem fer nosaltres?

Les joguines realitzades amb materials naturals i renovables són una garantia per la conservació del medi ambient i, a més, poden educar la sensibilitat dels infants i el seu gust per aquests materials. A més, les joguines de fusta, de paper i cartró, de metall, de cotó o de llana estan confeccionades de manera artesana i, usualment, l'impacte ambiental de la seva fabricació és més baix que el dels processos industrials.

Fomenteu les joguines fortuïtes i autoconstruïdes. Per què?

Vivim en un temps de joguines sofisticades, moltes de les quals retallen la imaginació dels nens i les nenes. Sovint, el consum de recursos naturals emprats en la fabricació d'aquestes joguines és

exagerat, i no sempre útil: les joguines anomenades fortuïtes o autoconstruïdes, basades en objectes quotidians, poden ser més educatives i, paradoxalment, poden tenir més èxit entre els infants, especialment entre els més petits.

Què podem fer nosaltres?

Algunes de les pàgines web més destacades sobre la temàtica de les joguines segures i sostenibles parlen de «la panera dels tresors», una caixa o un cistell de vímet on els pares dels infants poden dipositar petits objectes de la vida quotidiana, escollits amb il·lusió i cura per tal que els infants en percebin les sensacions: la textura, el pes, la temperatura, l'olor, els sons que fan. Les úniques premisses: objectes que no siguin perillosos, que no es trenquin amb facilitat, que no puguin ser empassats: petxines, pedres, nous, cabdells de llana, trossos de fusta prou grans, sonalls, retalls de teixit, petites cassoles.

No és bo que els nens rebin totes les joguines que demanen. Per què?

Des d'un punt de vista ambiental, resulta molt educatiu que els infants s'acostumin de molt petits a controlar els seus hàbits de consum: així, la despesa de recursos naturals també minva. A banda, tots els educadors insisteixen també en la conveniència psicopedagògica d'aquesta actitud.

Què podem fer nosaltres?

Durant les setmanes prèvies al Nadal convé que l'infant recordi totes les joguines i les coses que li agraden, i que sàpiga a través dels adults que després haurà de triar què demanarà als Reis d'Orient o al Pare Noèl. Aquest és el sentit tradicional de la clàssica carta a Melcior, Gaspar i Baltasar. L'objectiu educatiu és triple: fem saber a l'infant que no totes les joguines són adequades per a ell o ella (a causa de l'edat, del seu caràcter, etc.); els introduïm en el sentit del compartir (cal que els Reis o el Pare Noèl tinguin joguines per a tothom); i, tercer, eduquem els seus hàbits de consum i el preparem per a ser un adult amb comportaments sostenibles.

Eviteu les joguines bèl·liques i sexistes.